

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 186 (XXX) — Nr. 590

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 12 iulie 2018

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 150 din 27 martie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 și art. 6 din Legea nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei	2–4
Decizia nr. 175 din 29 martie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 64 alin. (3) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară	5–7
Decizia nr. 200 din 3 aprilie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 344 alin. (2)—(4), art. 345, art. 346 alin. (1), (2), (4 ¹) și (4 ²), art. 347 alin. (1), (3) și (4) și art. 348 alin. (2) din Codul de procedură penală	8–10
Decizia nr. 201 din 3 aprilie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 59 alin. 1 din Codul penal din 1969	11–13
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
M.108. — Ordin al ministrului apărării naționale pentru modificarea și completarea unor acte normative privind reglementarea unor aspecte referitoare la constituirea dreptului de folosință asupra unor terenuri ce fac obiectul unor programe de construire de locuințe proprietate personală	14–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 150**

din 27 martie 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 și art. 6 din Legea nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Bianca Drăghici	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ioan Sorin Daniel Chiriazii.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 și art. 6 din Legea nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei, excepție ridicată de Dan Cristian Chiș, în Dosarul nr. 3.503/63/2016 al Tribunalului Dolj — Secția contencios administrativ și fiscal și care face obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.361D/2016.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, având în vedere jurisprudența Curții în materie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

4. Prin Încheierea din 13 octombrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 3.503/63/2016, **Tribunalul Dolj — Secția contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 și art. 6 din Legea nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei**. Excepția a fost ridicată de Dan Cristian Chiș, într-o cauză având ca obiect anularea unui act administrativ, respectiv anularea Deciziei nr. 8 din 8.03.2016, emisă de Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială Dolj, în temeiul Legii nr. 277/2010.

5. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, autorul acesteia susține că dispozițiile de lege criticate contravin prevederilor invocate din Legea fundamentală, întrucât beneficiază de aceeași alocație atât familiile cu 4 copii, cât și cele cu un număr mai mare, respectiv 11 copii, așa cum este în prezenta cauză. Prin urmare, autorul excepției apreciază că familiile cu un număr mai mare de 4 copii sunt discriminate.

6. **Tribunalul Dolj — Secția contencios administrativ și fiscal** apreciază ca întemeiată excepția, având în vedere că dispozițiile legale contestate, respectiv art. 5 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 277/2010, creează o inegalitate nejustificată între familiile cu 4 copii și cele cu 5 sau mai mulți copii, raportat la

scopul Legii nr. 277/2010. Atât timp cât legea vizează instituirea acestei forme de sprijin pentru familiile cu venituri reduse care au în creștere și îngrijire copii în vârstă de până la 18 ani, limitarea acordării sprijinului în vederea asigurării unor condiții mai bune doar pentru creșterea a 4 copii, din cei 11 pe care îi are familia vizată în cauză, este de natură a crea o situație discriminatorie, în defavoarea atât a copiilor, cât și a familiei. Ca atare, instanța apreciază ca neconstituțională soluția legislativă, cuprinsă în art. 5 și 6 din Legea nr. 277/2010, de a se acorda aceeași indemnizație familiilor cu 4 copii, precum și celor cu 11 copii.

7. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Guvernul** consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Astfel, arată că textul legal nu limitează acordarea alocației la familiile cu maximum 4 copii, ci textul conține indici diferiți de calcul în funcție de numărul copiilor, textele legale făcând referire la familiile cu 4 copii și mai mulți. Așadar, textul legal nu lipsește de alocație copiii din familii cu peste patru copii, ci stabilește doar coeficienți diferiți pe baza cărora se calculează cuantumul alocației, în funcție de numărul copiilor dintr-o familie.

9. **Avocatul Poporului** susține că dispozițiile legale criticate sunt constituționale, având în vedere că acordarea alocației reprezintă o prestație minimală de asistență socială, cu caracter universal, care nu este supusă sistemului contributiv, ci se constituie într-o modalitate de susținere a familiei, iar nu ca o măsură de protecție a copilului. Prin urmare, nu se poate pune problema unei discriminări între familiile cu 4 copii și cele cu cinci sau mai mulți copii.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 5 și art. 6 din Legea nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei, republicată în Monitorul Oficial al

României, Partea I, nr. 785 din 22 noiembrie 2012, astfel cum au fost modificate prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 65/2014 pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 760 din 20 octombrie 2014, având următorul cuprins:

— Art. 5 din Legea nr. 277/2010: „(1) Pentru familia prevăzută la art. 2 alin. (1), al cărei venit net mediu lunar pe membru de familie se situează până la 0,40 ISR inclusiv, cuantumul lunar al alocației este stabilit prin raportare la indicatorul social de referință, denumit în continuare ISR, după cum urmează:

- a) 0,1640 ISR pentru familia cu un copil;
- b) 0,3280 ISR pentru familia cu 2 copii;
- c) 0,4920 ISR pentru familia cu 3 copii;
- d) 0,6560 ISR pentru familia cu 4 copii și mai mulți.

(2) Pentru familia prevăzută la art. 2 alin. (1), al cărei venit net mediu lunar pe membru de familie se situează peste 0,40 ISR și până la 1,06 ISR inclusiv, cuantumul alocației este stabilit după cum urmează:

- a) 0,1500 ISR pentru familia cu un copil;
- b) 0,3000 ISR pentru familia cu 2 copii;
- c) 0,4500 ISR pentru familia cu 3 copii;
- d) 0,6000 ISR pentru familia cu 4 copii și mai mulți.

(3) Dacă din calculul în lei al alocației rezultă fracțiuni în bani, acestea se rotunjesc la un leu în favoarea beneficiarului.”;

— Art. 6 din Legea nr. 277/2010: „(1) Pentru familia prevăzută la art. 2 alin. (2), al cărei venit net mediu lunar pe membru de familie se situează până la 0,40 ISR inclusiv, cuantumul lunar al alocației este stabilit prin raportare la indicatorul social de referință, după cum urmează:

- a) 0,214 ISR pentru familia cu un copil;
- b) 0,428 ISR pentru familia cu 2 copii;
- c) 0,642 ISR pentru familia cu 3 copii;
- d) 0,856 ISR pentru familia cu 4 copii și mai mulți.

(2) Pentru familia prevăzută la art. 2 alin. (2), al cărei venit net mediu lunar pe membru de familie se situează peste 0,40 ISR și până la 1,06 ISR inclusiv, cuantumul alocației este stabilit după cum urmează:

- a) 0,204 ISR pentru familia cu un copil;
- b) 0,408 ISR pentru familia cu 2 copii;
- c) 0,612 ISR pentru familia cu 3 copii;
- d) 0,816 ISR pentru familia cu 4 copii și mai mulți.

(3) Dacă din calculul în lei al alocației rezultă fracțiuni în bani, acestea se rotunjesc la un leu în favoarea beneficiarului.”

13. Dispozițiile art. 2 alin. (1) și (2) din Legea nr. 277/2010, la care fac referire textele de lege supuse controlului de constituționalitate, prevăd că: „(1) Beneficiară de alocația prevăzută la art. 1 familia formată din soț, soție și copiii aflați în întreținerea acestora, care locuiesc împreună, denumită în continuare familie.

(2) Beneficiară de alocație și familia formată din persoana singură și copiii aflați în întreținerea acesteia și care locuiesc împreună cu aceasta, denumită în continuare familie monoparentală.”

14. Potrivit art. 33¹ din Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 103 din 6 februarie 2002, cu modificările și completările ulterioare, „Valoarea indicatorului social de referință este de 500 lei.”

15. În opinia autorului excepției, dispozițiile legale criticate contravin prevederilor din Constituție cuprinse în art. 16 alin. (1) privind egalitatea în drepturi, art. 20 alin. (1) și (2) referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, art. 47 alin. (1) privind nivelul de trai, art. 49 alin. (1) și (2) care reglementează protecția copiilor și a tinerilor și art. 59 alin. (1) referitoare la exercitarea atribuțiilor. De asemenea, autorul excepției a invocat și art. 18 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale privind limitarea folosirilor restrângerilor drepturilor, art. 16 alin. (3) din Declarația Universală a Drepturilor Omului, potrivit căruia familia constituie elementul natural și fundamental al societății și are dreptul la ocrotire din partea societății și a statului, și art. 52 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, referitoare la restrângerea exercițiului drepturilor și libertăților recunoscute din cartă.

16. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile de lege criticate au mai făcut obiect al controlului de constituționalitate din perspectiva unor critici identice, formulate de același autor.

17. Astfel, prin Decizia nr. 177 din 21 martie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 545 din 11 iulie 2017, Curtea a observat că dispozițiile de lege supuse controlului de constituționalitate — art. 5 și art. 6 din Legea nr. 277/2010 — prevăd pentru familia prevăzută la art. 2 alin. (1), respectiv pentru familia monoparentală prevăzută la art. 2 alin. (2), cuantumul lunar al alocației pentru susținerea familiei, diferențiat în funcție de numărul de copii și de venitul net mediu lunar pe membru de familie.

18. Referitor la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6 din Legea nr. 277/2010, Curtea a constatat că aceste dispoziții reglementează cuantumul lunar al alocației pentru sprijinirea familiei în ipoteza prevăzută la art. 2 alin. (2) din lege, și anume în ipoteza familiei monoparentale, adică „familia formată din persoana singură și copiii aflați în întreținerea acesteia și care locuiesc împreună cu aceasta”. Or, în speță, dispozițiile art. 6 din Legea nr. 277/2010 nu se aplică, deoarece, așa cum reiese din actele dosarului, reclamantul împreună cu soția și copiii lor formează o familie în sensul art. 2 alin. (1) din lege, pentru care cuantumul alocației este prevăzut la art. 5 din aceeași lege. Astfel, ținând cont de dispozițiile art. 29 alin. (1) teza finală din Legea nr. 47/1992, Curtea constată că excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 6 din Legea nr. 277/2010 nu are legătură cu soluționarea cauzei în cadrul căreia a fost invocată și, ca atare, este inadmisibilă.

19. Cu privire la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 5 din Legea nr. 277/2010, prin Decizia nr. 177 din 21 martie 2017, Curtea a constatat netemeinicia acesteia, întrucât Legea nr. 277/2010 instituie alocația pentru susținerea familiei ca formă de sprijin pentru familiile cu venituri reduse care au în creștere și îngrijire copii în vârstă de până la 18 ani. Potrivit art. 1 alin. (2) din lege, acordarea acestei alocații are ca scop completarea veniturilor familiilor în vederea asigurării unor condiții mai bune pentru creșterea, îngrijirea și educarea copiilor, precum și stimularea frecventării de către copiii de vârstă școlară, aflați în îngrijirea familiilor cu venituri reduse, a cursurilor unei forme de învățământ, organizate potrivit legii.

20. Beneficiară a acestei alocații este atât familia formată din soț, soție și copiii aflați în întreținerea acestora, care locuiesc împreună [art. 2 alin. (1)], cât și familia formată din persoana singură și copiii aflați în întreținerea acesteia și care locuiesc

împreună cu aceasta, denumită *familie monoparentală* [art. 2 alin. (2)].

21. Curtea a constatat că dreptul la alocația pentru sprijinirea familiei nu reprezintă un drept constituțional, care să fie prevăzut în Legea fundamentală, ci constituie una dintre măsurile de protecție socială instituite de stat prin lege în virtutea rolului de stat social, dar nenominalizate expres în Constituție.

22. Referitor la critica de neconstituționalitate raportată la prevederile art. 16 din Legea fundamentală, Curtea a reținut că instituirea, prin lege, al aceluiași quantum al alocației atât pentru familiile cu patru copii, cât și pentru familiile cu mai mult de patru copii nu contravine principiului egalității în fața legii, astfel cum a fost dezvoltat în jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului, deoarece alocația pentru sprijinirea familiei nu reprezintă un drept fundamental, ci o măsură de protecție socială la latitudinea legiuitorului, neprevăzută expres în Constituție, astfel încât legiuitorul are o largă marjă de apreciere în stabilirea limitelor acestei alocații.

23. Cu privire la critica de neconstituționalitate raportată la art. 47 din Constituție privind nivelul de trai, prin Decizia nr. 417 din 3 mai 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 520 din 26 iulie 2012, Curtea a arătat, în esență, că, referitor la măsurile de protecție socială instituite de stat prin lege în virtutea rolului de stat social, dar nenominalizate expres în Constituție, legiuitorul este liber să aleagă, în funcție de politica statului, de resursele financiare, de prioritatea obiectivelor urmărite și de necesitatea îndeplinirii și a altor obligații ale statului consacrate deopotrivă la nivel constituțional, care sunt măsurile prin care va asigura cetățenilor un nivel de trai decent și să stabilească condițiile și limitele acordării lor. De asemenea va putea dispune modificarea sau chiar încetarea acordării măsurilor de protecție socială luate, fără a fi necesar să se supună condițiilor art. 53 din Constituție, întrucât acest text constituțional privește numai drepturile consacrate de Legea fundamentală, iar nu și pe cele stabilite prin legi.

29. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 6 din Legea nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei, excepție ridicată de Dan Cristian Chiș în Dosarul nr. 3.503/63/2016 al Tribunalului Dolj — Secția contencios administrativ și fiscal.

2. Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de același autor în același dosar al aceleiași instanțe judecătorești și constată că dispozițiile art. 5 din Legea nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Dolj — Secția contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 27 martie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

24. Referitor la pretinsa încălcare a dispozițiilor art. 49 din Constituție privind protecția copiilor și a tinerilor, Curtea a reținut că și această susținere este neîntemeiată, deoarece, potrivit alin. (2) al acestei norme constituționale, statul acordă alocații pentru copii și ajutoare pentru îngrijirea copilului bolnav ori cu handicap, iar alte forme de protecție socială a copiilor și a tinerilor se stabilesc prin lege. Astfel, legiuitorul este liber să stabilească atât conținutul, cât și limitele de acordare a acestei alocații.

25. Curtea a mai analizat, în jurisprudența sa, și alte măsuri de protecție socială, de exemplu, natura indemnizației lunare pentru creșterea copilului, prin Decizia nr. 616 din 6 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 872 din 23 noiembrie 2015, prin care a reținut, la paragraful 14, că indemnizația pentru creșterea copilului constituie o măsură concretă de protecție socială, fiind dreptul exclusiv al legiuitorului să stabilească modalitatea de acordare a acesteia, fără a aduce atingere existenței dreptului în sine.

26. În final, pentru aceleași argumente, Curtea a reținut că este neîntemeiată și critica raportată la art. 20 din Constituție, referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, prin raportare la art. 16 alin. (3) din Declarația Universală a Drepturilor Omului, potrivit căruia familia constituie elementul natural și fundamental al societății și are dreptul la ocrotire din partea societății și a statului.

27. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine reconsiderarea jurisprudenței Curții Constituționale, atât soluția, cât și considerentele cuprinse în deciziile menționate își păstrează valabilitatea și în cauza de față.

28. Cât privește dispozițiile art. 53 din Legea fundamentală, Curtea observă că acestea nu au incidență în cauză, deoarece nu s-a constatat restrângerea exercițiului vreunui drept sau al vreunei libertăți fundamentale și, prin urmare, nu ne aflăm în ipoteza prevăzută de norma constituțională invocată.

Magistrat-asistent,
Bianca Drăghici

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 175

din 29 martie 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 64 alin. (3) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Oana Cristina Puică	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Marinela Mincă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 64 alin. (3) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, excepție ridicată de George Cătălin Gavrea în Dosarul nr. 15.740/325/2016 al Judecătoriei Timișoara — Secția penală și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.972D/2016.

2. La apelul nominal lipsește autorul excepției, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Președintele dispune a se face apelul și în Dosarul nr. 2.177D/2016, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 64 alin. (3) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, excepție ridicată de George Cătălin Gavrea în Dosarul nr. 15.151/325/2016 al Judecătoriei Timișoara — Secția penală.

4. La apelul nominal lipsește autorul excepției, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

5. Curtea, având în vedere că excepțiile de neconstituționalitate ridicate în dosarele nr. 1.972D/2016 și nr. 2.177D/2016 au obiect identic, pune în discuție, din oficiu, problema conexării cauzelor.

6. Reprezentantul Ministerului Public apreciază ca fiind întrunite condițiile pentru conexarea cauzelor.

7. Curtea, în temeiul art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, dispune conexarea Dosarului nr. 2.177D/2016 la Dosarul nr. 1.972D/2016, care este primul înregistrat.

8. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate. Astfel, arată că autorul excepției solicită, în realitate, completarea dispozițiilor de lege criticate, în sensul reglementării condițiilor și a unui termen în care procurorul ierarhic superior poate infirma soluțiile de netrimiteră în judecată dispuse de procurorul de caz. Or, potrivit prevederilor art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, Curtea se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată, fără a putea modifica sau completa prevederile supuse controlului.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, reține următoarele:

9. Prin încheierile din 22 septembrie 2016 (nr. 2.742) și din 6 octombrie 2016, pronunțate în dosarele nr. 15.740/325/2016 și nr. 15.151/325/2016, **Judecătoria Timișoara — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 64 alin. (3) din Legea**

nr. 304/2004 privind organizarea judiciară. Excepția a fost ridicată de George Cătălin Gavrea cu ocazia soluționării unor cereri de confirmare a redeschiderii urmăririi penale.

10. În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține, în esență, că dispozițiile art. 64 alin. (3) din Legea nr. 304/2004 încalcă principiul legalității, dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil, întrucât nu prevăd un termen în care soluțiile dispuse de către procurorul de caz pot fi infirmate de către procurorul ierarhic superior. Arată astfel că textul de lege criticat permite procurorului ierarhic superior să infirme o soluție de clasare — pe care o apreciază ca fiind nelegală — și să dispună redeschiderea urmăririi penale oricând în intervalul de timp cuprins între data emiterii ordonanței de clasare și data la care se împlinește termenul de prescripție a răspunderii penale, chiar și în afara situațiilor menționate expres de prevederile art. 335 din Codul de procedură penală. Consideră că dispozițiile de lege criticate sunt lipsite de claritate și de previzibilitate, permițând arbitrarul în activitatea de urmărire penală. Menționează că principiul accesului liber la justiție, consacrat de prevederile art. 21 din Constituție, implică adoptarea de către legiuitor a unor reguli de procedură clare, care să prevadă cu precizie condițiile și termenele în care justițiabilii își pot exercita drepturile lor procesuale. Invocă în acest sens și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, și anume Hotărârea din 4 mai 2000, pronunțată în Cauza *Rotaru împotriva României*, și Hotărârea din 26 aprilie 1979, pronunțată în Cauza *Sunday Times împotriva Regatului Unit*. De asemenea, invocă și deciziile Curții Constituționale nr. 448 din 29 octombrie 2013 și nr. 1.092 din 18 decembrie 2012.

11. **Judecătoria Timișoara — Secția penală** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. În acest sens, invocă Decizia nr. 177 din 29 martie 2016, prin care Curtea Constituțională a respins critica de neconstituționalitate adusă dispozițiilor art. 335 alin. (1) și (4) din Codul de procedură penală pentru lipsa prevederii unui termen în care poate fi dispusă redeschiderea urmăririi penale. Judecătorul de cameră preliminară apreciază că raționamentul avut în vedere de instanța de contencios constituțional, în considerentele deciziei mai sus menționate, se aplică, în mod corespunzător, și cu privire la dispozițiile art. 64 alin. (3) din Legea nr. 304/2004, cu atât mai mult cu cât acest text de lege devine aplicabil în cauză în contextul soluționării unei cereri de confirmare a redeschiderii urmăririi penale.

12. Potrivit art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

13. **Guvernul**, în punctul de vedere transmis cu Adresa nr. 5/6.364/2016, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 10.776 din 9 noiembrie 2016, consideră că excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă. Astfel, arată că, în realitate, autorul excepției solicită completarea dispozițiilor de lege criticate, în sensul reglementării unui termen în care procurorul ierarhic superior poate infirma soluțiile de netrimiteră în judecată dispuse de procurorul de caz. Or, conform prevederilor art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, Curtea se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la

care a fost sesizată, fără a putea modifica sau completa prevederile supuse controlului. În subsidiar, invocă jurisprudența Curții Constituționale privind rolul Ministerului Public și statutul procurorilor, și anume Decizia nr. 90 din 27 ianuarie 2011. Arată că norma criticată reprezintă o concretizare, la nivelul Legii nr. 304/2004, a principiilor consacrate de prevederile art. 131 alin. (1) și ale art. 132 alin. (1) din Constituție. Consideră că redeschiderea urmăririi penale, ca urmare a infirmării soluției de clasare de către procurorul ierarhic superior, este supusă, de fapt, unui termen, respectiv termenului de prescripție a răspunderii penale. Totodată, în punctul de vedere transmis cu Adresa nr. 5/6.960/2016, înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 11.612 din 24 noiembrie 2016, Guvernul consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Astfel, chiar dacă termenul în care procurorul ierarhic superior poate infirma o soluție de clasare nu este prevăzut de dispozițiile de lege criticate, aceasta nu înseamnă că reglementarea termenului lipsește sau că redeschiderea urmăririi penale poate avea loc oricând și în orice condiții. Arată că dispozițiile art. 64 alin. (3) din Legea nr. 304/2004 nu trebuie interpretate izolat, ci sistematic, prin raportare la prevederile art. 335 din Codul de procedură penală, care stabilesc cazurile și condițiile de redeschidere a urmăririi penale, precum și la prevederile art. 16 din același cod, care instituie cazurile ce împiedică punerea în mișcare a acțiunii penale. Din interpretarea coroborată a normelor mai sus menționate reiese că momentul-limită până la care procurorul ierarhic superior poate infirma soluția de clasare este cel al împlinirii termenului de prescripție a răspunderii penale. Întrucât respectarea acestui termen constituie o condiție de legalitate a soluției de redeschidere a urmăririi penale, ea este supusă cenzurii judecătorului de cameră preliminară, care, potrivit dispozițiilor art. 335 alin. (4) din Codul de procedură penală, soluționând cererea de confirmare, verifică nu numai temeinicia, ci și legalitatea soluției, inclusiv din perspectiva inexistenței vreunui caz care împiedică exercitarea acțiunii penale. În acest sens, invocă și Decizia nr. 177 din 29 martie 2016, prin care Curtea Constituțională a statuat că instituția redeschiderii urmăririi penale, sub aspectul termenelor în care ea poate fi dispusă, este corelată de către legiuitor cu instituția prescripției răspunderii penale.

14. **Avocatul Poporului** consideră că excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă, întrucât susținerile autorului excepției tind la completarea textului legal, astfel încât acesta să prevadă termenul în interiorul căruia procurorul ierarhic superior să dispună infirmarea soluției procurorului de caz. O asemenea solicitare nu intră însă în competența de soluționare a Curții Constituționale, care, conform art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată, fără a putea modifica sau completa prevederile supuse controlului. Invocă în acest sens Decizia Curții Constituționale nr. 380 din 19 martie 2009.

15. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

16. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

17. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 64 alin. (3) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 827 din 13 septembrie 2005, modificate prin art. V din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 60/2006

pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală, precum și pentru modificarea altor legi, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 764 din 7 septembrie 2006. Dispozițiile de lege criticate au următorul cuprins: „*Soluțiile adoptate de procuror pot fi infirmate motivat de către procurorul ierarhic superior, când sunt apreciate ca fiind nelegale*”.

18. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții de lege, autorul excepției invocă încălcarea prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5) referitor la principiul legalității și ale art. 21 privind dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil, precum și a prevederilor art. 6 referitor la dreptul la un proces echitabil din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

19. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile art. 64 alin. (3) din Legea nr. 304/2004 reprezintă transpunerea — în legea privind organizarea judiciară — a prevederilor art. 132 alin. (1) din Constituție, care statuează că procurorii își desfășoară activitatea potrivit principiului legalității, al imparțialității și al controlului ierarhic.

20. Dintre aceste trei principii pe care se întemeiază activitatea procurorilor, principiul imparțialității — aplicabil și judecătorilor, prin natura activității de jurisdicție exercitate de către aceștia — decurge, pe de o parte, din apartenența procurorilor la autoritatea judecătorească, iar, pe de altă parte, din rolul Ministerului Public, care este stabilit prin prevederile art. 131 alin. (1) din Constituție, acela de a reprezenta, în activitatea judiciară, interesele generale ale societății și de a apăra ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor. Principiul legalității semnifică faptul că procurorii au obligația de a-și îndeplini atribuțiile în conformitate cu dispozițiile legale. Ca o garanție a respectării de către procurori a acestor principii în activitatea lor, Constituția a consacrat și principiul unității de acțiune a procurorilor — în cadrul Ministerului Public — sub forma controlului ierarhic. Astfel, așa cum a statuat Curtea în jurisprudența sa, în virtutea statutului procurorilor consacrat de Constituție, controlul ierarhic în activitatea acestora presupune *eo ipso* posibilitatea efectuării actelor și lucrărilor din dosarele de urmărire penală chiar de către procurorul ierarhic superior, care controlează activitatea procurorilor din subordinea sa (Decizia nr. 90 din 27 ianuarie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 148 din 1 martie 2011).

21. Curtea nu poate reține criticile autorului excepției, în sensul că dispozițiile art. 64 alin. (3) din Legea nr. 304/2004 ar fi lipsite de claritate și de previzibilitate, pe motiv că permit procurorului ierarhic superior să infirme o soluție de clasare și să dispună redeschiderea urmăririi penale oricând în intervalul de timp cuprins între data emiterii ordonanței de clasare și data la care se împlinește termenul de prescripție a răspunderii penale, chiar și în afara situațiilor menționate expres de prevederile art. 335 din Codul de procedură penală, ce reglementează reluarea urmăririi penale în caz de redeschidere a acesteia.

22. În acest sens, Curtea constată că dispozițiile art. 335 alin. (1) din Codul de procedură penală, ce vizează redeschiderea urmăririi penale din dispoziția procurorului ierarhic superior, reprezintă tot o concretizare a principiului constituțional al controlului ierarhic ce guvernează activitatea procurorilor, prevăzând că, dacă procurorul ierarhic superior celui care a dispus soluția constată, ulterior, că nu a existat împrejurarea pe care se întemeia clasarea, infirmă ordonanța și dispune redeschiderea urmăririi penale. Celelalte cazuri de redeschidere a urmăririi penale reglementate de dispozițiile art. 335 din Codul de procedură penală privesc: revocarea ordonanței de clasare de către procuror în situația în care au apărut fapte sau împrejurări noi din care rezultă că a dispărut împrejurarea pe care se întemeia clasarea [alin. (2)]; revocarea ordonanței de renunțare la urmărirea penală de către procuror când constată că suspectul sau inculpatul nu și-a îndeplinit cu rea-credință obligațiile stabilite [alin. (3)]; trimiterea cauzei la procuror în vederea completării urmăririi penale ca urmare a admiterii de către judecătorul de cameră preliminară a plângerii împotriva soluției [alin. (5)].

23. Referitor la lipsa prevederii în cuprinsul dispozițiilor art. 335 alin. (1) din Codul de procedură penală a unui termen în care poate fi dispusă redeschiderea urmăririi penale, Curtea a reținut, în jurisprudența sa, că aceasta echivalează cu dreptul organelor judiciare de a proceda la reluarea urmăririi penale, prin redeschiderea acesteia, până la împlinirea termenului legal de prescripție a răspunderii penale pentru infracțiunile săvârșite (Decizia nr. 177 din 29 martie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 352 din 9 mai 2016, paragrafele 15—25, Decizia nr. 456 din 28 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 902 din 9 noiembrie 2016, paragraful 31, Decizia nr. 688 din 24 noiembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 129 din 17 februarie 2017, paragrafele 16—24, și Decizia nr. 199 din 23 martie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 429 din 9 iunie 2017, paragrafele 16—22).

24. Așadar, redeschiderea urmăririi penale — inclusiv cea survenită din dispoziția procurorului ierarhic superior — este strâns legată, sub aspectul termenelor în care poate fi dispusă, de instituția prescripției răspunderii penale. Mai exact, cazurile de redeschidere a urmăririi penale, reglementate de dispozițiile art. 335 din Codul de procedură penală, nu reprezintă altceva decât cauze de întrerupere a cursului prescripției răspunderii penale, ele constituind o aplicare directă a dispozițiilor art. 155 din Codul penal. Dreptul organelor judiciare de a relua urmărirea penală, prin redeschiderea acesteia, în temeiul art. 335 din Codul de procedură penală, apare astfel ca fiind o consecință juridică a instituției prescripției răspunderii penale, respectiv consecința dreptului statului de a trage la răspundere penală persoanele care săvârșesc infracțiuni, în termenele de prescripție stabilite prin lege.

25. Având în vedere faptul că termenele de prescripție a răspunderii penale sunt, în mod expres, determinate de către legiuitor, atât sub aspectul întinderii, cât și sub aspectul momentului de la care încep să curgă, nu se poate susține că dispozițiile art. 64 alin. (3) din Legea nr. 304/2004 sunt lipsite de claritate, precizie sau previzibilitate, ceea ce ar crea o stare de incertitudine pentru autorii faptelor prevăzute de legea penală sub aspectul intervalului de timp în care procurorul ierarhic superior poate să infirme soluțiile adoptate de procuror — pe care le apreciază ca fiind nelegale — și să dispună redeschiderea urmăririi penale. Așa fiind, Curtea reține că textul de lege criticat nu aduce nicio atingere prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5) privind principiul legalității.

26. De asemenea, Curtea observă că redeschiderea urmăririi penale nu se dispune în mod arbitrar de către procurorul ierarhic superior/procuror, ci doar în cazurile și condițiile expres prevăzute prin dispozițiile art. 335 din Codul de procedură penală. Totodată, spre deosebire de reglementarea anterioară, redeschiderea urmăririi penale — potrivit noului Cod

de procedură penală — nu mai este prerogativa exclusivă a procurorului, ci este supusă, în temeiul prevederilor art. 335 alin. (4) și (41) din acest cod, confirmării judecătorului de cameră preliminară, care verifică legalitatea și temeinicia ordonanței prin care s-a dispus redeschiderea urmăririi penale. Într-o singură situație, și anume aceea prevăzută de dispozițiile art. 335 alin. (6) din Codul de procedură penală, o atare ordonanță nu este supusă confirmării judecătorului de cameră preliminară, respectiv dacă procurorul ierarhic superior celui care a dispus soluția infirmă soluția de netrimitere în judecată și dispune redeschiderea urmăririi penale anterior comunicării ordonanței care cuprinde această soluție (a se vedea în acest sens Decizia nr. 475 din 27 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 727 din 7 septembrie 2017).

27. Având în vedere că dispozițiile art. 64 alin. (3) din Legea nr. 304/2004 nu fac decât să stabilească o regulă de competență, Curtea constată ca fiind neîntemeiată și susținerea autorului excepției potrivit căreia, în lipsa prevederii unui termen, soluția de infirmare de către procurorul ierarhic superior a unei ordonanțe de clasare s-ar putea extinde în afara cazurilor de redeschidere a urmăririi penale expres menționate în dispozițiile art. 335 din Codul de procedură penală. Curtea reține că autorul excepției face confuzie între, pe de o parte, existența unui termen în care poate fi infirmată de către procurorul ierarhic superior o soluție de clasare, iar, pe de altă parte, cazurile și condițiile în care o astfel de măsură poate fi luată, aspecte care sunt, în mod evident, independente.

28. Prin urmare, Curtea constată că dispozițiile art. 64 alin. (3) din Legea nr. 304/2004 instituie o regulă de competență, care dezvoltă principiul constituțional al controlului ierarhic specific activității procurorilor, fără a aduce vreo atingere dreptului la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil, consacrat de prevederile art. 21 din Constituție și ale art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale —, reprezentând, de fapt, o garanție a respectării prevederilor constituționale și convenționale invocate, prin eficientizarea activității de urmărire penală. Dublarea limitării în timp a răspunderii penale, prin stabilirea unui alt termen decât cel privitor la prescripție — pentru infirmarea de către procurorul ierarhic superior a soluțiilor adoptate de procuror, când sunt apreciate ca fiind nelegale — nu are nicio justificare, având în vedere că scopul redeschiderii urmăririi penale constă în aflarea adevărului. Textul de lege criticat instituie astfel atât aplicarea de către legiuitor a principiului aflării adevărului, consacrat de dispozițiile art. 5 din Codul de procedură penală — ce are la bază imperativul înlăturării justiției, cât și a principiului constituțional al controlului ierarhic specific activității procurorilor, statuat de prevederile art. 132 alin. (1) din Legea fundamentală.

29. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de George Cătălin Gavrea în dosarele nr. 15.740/325/2016 și nr. 15.151/325/2016 ale Judecătoriei Timișoara — Secția penală și constată că dispozițiile art. 64 alin. (3) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătoriei Timișoara — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 29 martie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Oana Cristina Puică

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 200

din 3 aprilie 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 344 alin. (2)—(4), art. 345, art. 346 alin. (1), (2), (4¹) și (4²), art. 347 alin. (1), (3) și (4) și art. 348 alin. (2) din Codul de procedură penală

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Cristina Teodora Pop	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror
Marinela Mincă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 75/2016 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 82/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, excepție ridicată de Alexandru Iorgulescu în Dosarul nr. 18.949/94/2016/a1 al Judecătoriei Buftea — Secția penală, care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.205D/2017.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, ca devenită inadmisibilă, în privința art. 345 alin. (1) din Codul de procedură penală, ca inadmisibilă, în privința art. 348 alin. (2) din Codul de procedură penală, și, ca neîntemeiată, cu privire la celelalte dispoziții legale criticate. Referitor la prevederile art. 345 alin. (1) din Codul de procedură penală se arată că acestea au fost constatate neconstituționale, prin Decizia nr. 802 din 5 decembrie 2017, iar, cu privire la art. 348 alin. (2) din același cod, se susține că acestea nu au legătură cu cauza. În privința celorlalte dispoziții legale supuse controlului de constituționalitate, se apreciază că legiuitorul are competența de a stabili procedura de soluționare a oricărei cauze, iar împrejurarea că, în cadrul procedurii de cameră preliminară, au fost fixate anumite termene, care, de altfel, sunt de recomandare pentru formularea cererilor și a excepțiilor, nu conferă textelor criticate un caracter de neconstituționalitate. Se susține că, dimpotrivă, partea beneficiază de suficiente garanții procesuale, iar imposibilitatea invocării anumitor excepții într-o cale de atac, în condițiile în care partea interesată a rămas în pasivitate pe parcursul camerei preliminare, nu poate fi imputată legiuitorului. Se solicită, totodată, menținerea jurisprudenței Curții Constituționale în materia analizată, făcându-se referire la Decizia nr. 521 din 6 iulie 2017, despre care se afirmă că este relevantă în prezenta cauză.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea nr. 372 din 28 februarie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 18.949/94/2016/a1, **Judecătoria Buftea — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor Legii nr. 75/2016 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului**

nr. 82/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, excepție ridicată de Alexandru Iorgulescu într-o cauză având ca obiect verificarea legalității sesizării instanței, a administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire penală.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că modificările și completările operate prin dispozițiile Legii nr. 75/2016 asupra prevederilor Codului de procedură penală sunt neconstituționale, prin reglementările criticate revenindu-se la vicile de constituționalitate anterioare deciziilor Curții Constituționale nr. 599 din 21 octombrie 2014 și nr. 641 din 11 noiembrie 2014. Se face trimitere la considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 641 din 11 noiembrie 2014 și se arată că legiuitorul nu a înțeles esența acestora și a opiniilor doctrinare exprimate în urma pronunțării deciziei anterior menționate, motiv pentru care, prin intervențiile legislative prevăzute prin Legea nr. 75/2016, a încălcat caracterul contradictoriu și oral al procedurii camerei preliminare. Referitor la termenul prevăzut la art. 344 alin. (2) și alin. (3) din Codul de procedură penală, se susține că acesta încalcă dreptul la apărare, făcându-se trimitere la opiniile exprimate în doctrină cu privire la caracterul legal sau judiciar al termenului invocat. Se susține că, chiar dacă rechizitoriul va fi comunicat, conform art. 344 alin. (2) și alin. (3) din Codul de procedură penală, și avocatului numit din oficiu, dificultățile practice, generate de textele criticate, vor limita contactul direct al acestuia cu inculpatul, întrucât procedura devine una scrisă. Se susține că o apărare concretă și efectivă poate fi efectuată doar în contradictoriu, în fața instanței, prin prezentarea unor argumente legale și prin combaterea argumentelor părților adverse sau ale parchetului. Se mai susține că, întrucât normele procesual penale sunt de aplicare imediată și nu există dispoziții tranzitorii în acest sens, termenul în vederea dezbaterii obiectului camerei preliminare nu mai poate fi stabilit în toate cauzele, ci doar în cele în care s-au formulat excepții în termen. În toate celelalte cazuri, după expirarea termenului acordat, instanța va pronunța încheierea de începere a judecății; astfel, inculpatul primește doar încheierea judecătorești. Se observă că, deși anterior intrării în vigoare a Legii nr. 75/2016, încheierea de începere a judecății, în cazul lipsei formulării de cereri sau excepții, era definitivă dar nu se comunica, în prezent, conform art. 347 alin. (3) din Codul de procedură penală, încheierea pronunțată, într-o procedură necontradictorie, se comunică și poate fi contestată în termen de 3 zile de la comunicare; prin urmare, partea interesată nu este chemată spre a dezbate obiectul fazei procesuale analizate, însă hotărârea pronunțată în lipsă îi este adusă la cunoștință. Se mai susține că, deși art. 347 alin. (3) din Codul de procedură penală prevede o procedură contradictorie, alin. (4) al aceluiași articol limitează caracterul devolutiv al contestației, prevăzând că nu pot fi invocate sau ridicate din oficiu alte cereri sau excepții decât cele invocate sau ridicate din oficiu în fața judecătorești de cameră preliminară în procedura desfășurată în fața instanței sesizate cu rechizitoriu, cu excepția cazurilor de nulitate absolută. Se arată că norma anterior menționată pare că se referă la nulitățile absolute, însă, în egală măsură, ar putea avea în vedere cauzele de nulitate absolută din camera preliminară. Se susține că, prin aplicarea textului criticat, se ajunge la o

situație paradoxală, care permite o dezbatere contradictorie, chiar și părții care a pierdut termenul de 20 de zile, printr-un pretins remediu, în procedura contestației. Se arată însă că situația procesuală anterior invocată încalcă principiul dublului grad de jurisdicție în materie penală. Se susține, totodată, că, prin limitarea probatoriului care poate fi administrat în procedura camerei preliminare, la lucrările și materialul din dosarul de urmărire penală și la alte înscrisuri prezentate, conform art. 345 alin. (1) din Codul de procedură penală, este încălcat dreptul la un proces echitabil. Se arată că această limitare este contrară jurisprudenței Curții Constituționale, opiniilor majoritare exprimate în doctrină și jurisprudenței instanțelor.

6. **Judecătoria Buftea — Secția penală** opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

7. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Se arată, în acest sens, că limitarea probelor noi, care pot fi administrate în procedura camerei preliminare împreună cu lucrările și materialul din dosarul de urmărire penală, nu este de natură a încălca dreptul la un proces echitabil. Se susține că etapa camerei preliminare are un caracter autonom, distinct de cel al judecării, având ca scop verificarea legalității sesizării instanței și a administrării probelor în etapa urmăririi penale. Se arată că textul criticat a fost modificat în urma pronunțării de către Curtea Constituțională a Deciziei nr. 641 din 11 noiembrie 2014, prin care instanța de contencios constituțional a constatat că soluția legislativă din cuprinsul acestuia, potrivit căreia judecătorul de cameră preliminară se pronunță „fără participarea procurorului și a inculpatului” este neconstituțională. Se mai arată că prevederile art. 345 alin. (1) din Codul de procedură penală sunt clare, precise și previzibile.

9. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

10. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

11. **Obiectul excepției de neconstituționalitate**, astfel cum a fost formulat, îl constituie dispozițiile Legii nr. 75/2016 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 82/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 334 din 29 aprilie 2016. Din analiza excepției de neconstituționalitate, Curtea reține, însă, că autorul critică, în realitate, prevederile art. 344 alin. (2)—(4), art. 345, art. 346 alin. (1), (2), (4¹) și (4²), art. 347 alin. (1), (3) și (4) și art. 348 alin. (2) din Codul de procedură penală, astfel cum au fost modificate prin Legea nr. 75/2016, care au următorul cuprins:

— Art. 344 alin. (2)—(4): „(2) *Copia certificată a rechizitoriului și, după caz, traducerea autorizată a acestuia se comunică inculpatului la locul de deținere ori, după caz, la adresa unde locuiește sau la adresa la care a solicitat comunicarea actelor de procedură. Inculpatului, celorlalte părți și persoanei vătămate li se aduc la cunoștință obiectul procedurii în camera preliminară,*

dreptul de a-și angaja un apărător și termenul în care, de la data comunicării, pot formula în scris cereri și excepții cu privire la legalitatea sesizării instanței, legalitatea administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală. Termenul este stabilit de către judecătorul de cameră preliminară, în funcție de complexitatea și particularitățile cauzei, dar nu poate fi mai scurt de 20 de zile.

(3) *În cazurile prevăzute la art. 90, judecătorul de cameră preliminară ia măsuri pentru desemnarea unui apărător din oficiu și stabilește, în funcție de complexitatea și particularitățile cauzei, termenul în care acesta poate formula în scris cereri și excepții cu privire la legalitatea sesizării instanței, legalitatea administrării probelor și a efectuării actelor de către organele de urmărire penală, care nu poate fi mai scurt de 20 de zile.*

(4) *La expirarea termenelor prevăzute la alin. (2) și (3), dacă s-au formulat cereri sau excepții ori dacă a ridicat excepții din oficiu, judecătorul de cameră preliminară stabilește termenul pentru soluționarea acestora, cu citarea părților și a persoanei vătămate și cu participarea procurorului.”*

— Art. 345: „(1) *La termenul stabilit conform art. 344 alin. (4), judecătorul de cameră preliminară soluționează cererile și excepțiile formulate ori excepțiile ridicate din oficiu, în camera de consiliu, pe baza lucrărilor și a materialului din dosarul de urmărire penală și a oricăror înscrisuri noi prezentate, ascultând concluziile părților și ale persoanei vătămate, dacă sunt prezente, precum și ale procurorului.*

(2) *Judecătorul de cameră preliminară se pronunță în camera de consiliu, prin încheiere, care se comunică de îndată procurorului, părților și persoanei vătămate.*

(3) *În cazul în care judecătorul de cameră preliminară constată neregularități ale actului de sesizare sau în cazul în care sancționează potrivit art. 280—282 actele de urmărire penală efectuate cu încălcarea legii ori dacă exclude una sau mai multe probe administrate, în termen de 5 zile de la comunicarea încheierii, procurorul remediază neregularitățile actului de sesizare și comunică judecătorului de cameră preliminară dacă menține dispoziția de trimitere în judecată ori solicită restituirea cauzei.”*

— Art. 346 alin. (1), (2), (4¹) și (4²): „(1) *Dacă nu s-au formulat cereri și excepții în termenele prevăzute la art. 344 alin. (2) și (3) și nici nu a ridicat din oficiu excepții, la expirarea acestor termene, judecătorul de cameră preliminară constată legalitatea sesizării instanței, a administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire penală și dispune începerea judecării. Judecătorul de cameră preliminară se pronunță în camera de consiliu, fără citarea părților și a persoanei vătămate și fără participarea procurorului, prin încheiere, care se comunică de îndată acestora.*

(2) *Dacă respinge cererile și excepțiile invocate ori ridicate din oficiu, în condițiile art. 345 alin. (1) și (2), prin aceeași încheiere judecătorul de cameră preliminară constată legalitatea sesizării instanței, a administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire penală și dispune începerea judecării. [...]*

(4¹) *În cazurile prevăzute la alin. (3) lit. a) și c) și la alin. (4), judecătorul de cameră preliminară se pronunță prin încheiere, în camera de consiliu, cu citarea părților și a persoanei vătămate și cu participarea procurorului. Încheierea se comunică de îndată procurorului, părților și persoanei vătămate.*

(4²) *În cazul prevăzut la alin. (3) lit. b), restituirea cauzei la procuror se dispune prin încheierea prevăzută la art. 345 alin. (2).”*

— Art. 347 alin. (1), (3) și (4): „(1) *În termen de 3 zile de la comunicarea încheierilor prevăzute la art. 346 alin. (1)—(4), procurorul, părțile și persoana vătămată pot face contestație. Contestația poate privi și modul de soluționare a cererilor și a excepțiilor [...].*

(3) *Contestația se soluționează în camera de consiliu, cu citarea părților și a persoanei vătămate și cu participarea procurorului. Dispozițiile art. 345 și 346 se aplică în mod corespunzător.*

(4) *În soluționarea contestației nu pot fi invocate sau ridicate din oficiu alte cereri sau excepții decât cele invocate sau ridicate din oficiu în fața judecătorului de cameră preliminară în procedura desfășurată în fața instanței sesizate cu rechizitoriu, cu excepția cazurilor de nulitate absolută.”*

— Art. 348 alin. (2): *„În cauzele în care față de inculpat s-a dispus o măsură preventivă, judecătorul de cameră preliminară de la instanța sesizată cu rechizitoriu sau, după caz, judecătorul de cameră preliminară de la instanța ierarhic superioară ori completul competent de la Înalta Curte de Casație și Justiție, investit cu soluționarea contestației, verifică legalitatea și temeinicia măsurii preventive, procedând potrivit dispozițiilor art. 207.”*

12. Se susține că textele criticate contravin prevederilor constituționale ale art. 21 alin. (3) privind dreptul la un proces echitabil și ale art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale cu privire la dreptul la un proces echitabil.

13. Examinând excepția de neconstituționalitate, în ceea ce privește invocarea neconstituționalității prevederilor art. 345 alin. (1) din Codul de procedură penală, pentru motivul că acestea nu permit administrarea, în cadrul procedurii camerei preliminare, a altor probe decât înscrisurile noi prezentate, Curtea constată că, prin Decizia nr. 802 din 5 decembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 116 din 6 februarie 2018, a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că soluția legislativă cuprinsă în art. 345 alin. (1) din Codul de procedură penală, care nu permite judecătorului de cameră preliminară, în soluționarea cererilor și excepțiilor formulate ori excepțiilor ridicate din oficiu, să administreze alte mijloace de probă în afara „oricărui înscrisuri noi prezentate” este neconstituțională. Având în vedere că încheierea de sesizare a instanței de contencios constituțional cu prezenta excepție de neconstituționalitate este anterioară pronunțării și publicării Deciziei nr. 802 din 5 decembrie 2017 în Monitorul Oficial al României, Partea I, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 345 alin. (1) din Codul de procedură penală urmează a fi respinsă, ca devenită inadmisibilă.

14. Referitor la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 344 alin. (2)—(4), art. 345 alin. (2) și (3), art. 346 alin. (1), (2), (4¹) și (4²), art. 347 alin. (1), (3) și (4) și art. 348 alin. (2) din Codul de procedură penală, Curtea constată că, în privința

acestora, autorul formulează o critică, în bloc, prin care susține că modificările și completările aduse acestor prevederi legale, prin Legea nr. 75/2016 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 82/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, sunt de natură a încălca dreptul la un proces echitabil. Se arată, în acest sens, cu titlu exemplificativ, că textele criticate au făcut obiectul unor excepții soluționate în trecut de către Curtea Constituțională, prin decizii despre care se afirmă că fie nu au fost înțelese, în esența lor, fie nu au fost respectate de către legiuitor cu ocazia elaborării Legii nr. 75/2016. Argumentele de neconstituționalitate, invocate de autorul excepției, nu arată însă în ce constă încălcarea prin fiecare dispoziție legală criticată a dreptului la un proces echitabil, ci indică, cu titlu exemplificativ, câteva dintre textele criticate, cu privire la care formulează aprecierile ce vizează, mai degrabă, eventuale probleme care pot să apară cu ocazia interpretării și aplicării acestora, în activitatea de soluționare a cauzelor penale, de către instanțele judecătorești.

15. Or, o astfel de excepție de neconstituționalitate, în care autorul nu arată în ce constă încălcarea, prin fiecare dispoziție legală criticată, a dispozițiilor constituționale invocate, urmează a fi respinsă, ca inadmisibilă, de către Curtea Constituțională. În acest sens, instanța de contencios constituțional a statuat, prin Decizia nr. 1.313 din 4 octombrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 12 din 6 ianuarie 2012, că o excepție de neconstituționalitate urmează a fi respinsă, ca inadmisibilă, atunci când motivarea în sine a excepției nu are nicio legătură cu textul criticat, iar textul de referință este unul general. De asemenea, prin aceeași decizie, Curtea a reținut că neindicarea de către autorul excepției a normei constituționale pentru a cărei încălcare consideră că textul legal atacat este neconstituțional sau trimiterea generică la încălcarea Constituției, constituie un motiv de respingere ca inadmisibilă a excepției, întrucât ea nu constituie o veritabilă excepție de neconstituționalitate, în sensul constituțional al termenului. Această consecință se impune întrucât jurisdicția constituțională nu se poate substitui părții în privința invocării motivului de neconstituționalitate, pentru că un control din oficiu este inadmisibil, având în vedere că nu se poate exercita, decât la sesizare, controlul pe calea excepției de neconstituționalitate. Astfel, în acest caz, instanțele vor respinge excepțiile de neconstituționalitate ca inadmisibile, conform dispozițiilor art. 29 alin. (1) și (5) din Legea nr. 47/1992.

16. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Respinge, ca devenită inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 345 alin. (1) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Alexandru Iorgulescu în Dosarul nr. 18.949/94/2016/a1 al Judecătoriei Buftea — Secția penală.

2. Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 344 alin. (2)—(4), art. 345 alin. (2) și (3), art. 346 alin. (1), (2), (4¹) și (4²), art. 347 alin. (1), (3) și (4) și art. 348 alin. (2) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Alexandru Iorgulescu în Dosarul nr. 18.949/94/2016/a1 al Judecătoriei Buftea — Secția penală.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătoriei Buftea — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Pronunțată în ședința din data de 3 aprilie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Cristina Teodora Pop

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 201

din 3 aprilie 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 59 alin. 1
din Codul penal din 1969

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Cristina Teodora Pop	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror
Marinela Mincă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 59 alin. 1 din Codul penal din 1969, excepție ridicată de Ioana Carmen Popescu în Dosarul nr. 37.259/215/2016 al Tribunalului Dolj — Secția penală și pentru cauze cu minori, care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.244D/2017.

2. La apelul nominal se constată lipsa autoarei excepției. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, ca neîntemeiată. Se susține că liberarea condiționată este o vocație a persoanei condamnate, și nu un drept, motiv pentru care legiuitorul este îndreptățit să stabilească condițiile acordării sale. Se arată că, de altfel, liberarea condiționată constituie și o formă de motivare a persoanei condamnate să îndeplinească astfel de măsuri, în vederea reducerii pedepsei. Se conchide că reglementarea unor condiții precum cea criticată în prezenta cauză nu este de natură a încălca dispozițiile constituționale invocate.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Decizia penală nr. 159 din 16 martie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 37.259/215/2016, **Tribunalul Dolj — Secția penală și pentru cauze cu minori a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 59 alin. 1 din Codul penal din 1969**, excepție ridicată de Ioana Carmen Popescu într-o cauză având ca obiect soluționarea unei contestații formulată de autoarea excepției împotriva unei sentințe penale, prin care a fost respinsă cererea de liberare condiționată a contestatoarei.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că textul criticat este ambiguu, lipsit de claritate, precizie și previzibilitate, contravenind standardelor de calitate a legii, impuse de dispozițiile constituționale și de cele convenționale, cu consecința încălcării drepturilor fundamentale invocate în prezenta cauză. Se arată că, așa fiind, prevederile art. 59 alin. 1 din Codul penal din 1969 permit instanței judecătorești investite cu soluționarea cererii de acordare a liberării condiționate să

refuze dispunerea acesteia, chiar dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute pentru acordarea sa, transformând, astfel, dreptul persoanei condamnate de a fi liberată condiționat într-un drept teoretic și iluzoriu, supus hazardului. Se susține că, potrivit textului criticat, instanței judecătorești îi este atribuită o competență discreționară, care permite reaprecierea faptelor pentru care persoana condamnată a fost judecată și reindividualizarea pedepsei, prin adăugarea unui spor, la fracția din pedeapsă care se impune a fi executată, pentru dispunerea liberării condiționate.

6. **Tribunalul Dolj — Secția penală și pentru cauze cu minori** opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Se arată că liberarea condiționată nu reprezintă un drept al persoanei condamnate de a nu executa pedeapsa închisorii, în întregime, ci un instrument juridic prin care instanța de judecată constată că nu mai este necesară executarea pedepsei cu închisoare în regim de detenție, până la împlinirea perioadei prevăzute în hotărârea de condamnare, întrucât condamnatul, prin conduita sa, pe parcursul executării pedepsei, a dovedit că a făcut progrese evidente în vederea reintegrării sociale, iar liberarea sa anticipată nu prezintă pericol pentru societate.

7. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Se susține că liberarea condiționată nu este un drept al persoanei condamnate, ci un mijloc al instanței de judecată de a constata că nu este necesară executarea întregii pedepse cu închisoarea, în regim de detenție, și că punerea în libertate a persoanei condamnate nu prezintă pericol social. Se arată că legiuitorul este liber să stabilească condițiile care trebuie îndeplinite pentru liberarea condiționată, în cazul persoanelor condamnate la pedeapsa închisorii sau a detențiunii pe viață, și că posibilitatea judecătorului de a aprecia cu privire la îndeplinirea acestor condiții are în vedere atingerea scopului final al instituției liberării condiționate, cel al reintegrării sociale a condamnatului. Pentru aceste motive, se susține că textul criticat este clar, precis și previzibil.

9. **Avocatul Poporului** apreciază că dispozițiile art. 59 alin. 1 din Codul penal din 1969 sunt constituționale. Se arată că textul criticat a mai făcut obiectul controlului de constituționalitate și că își menține punctele de vedere exprimate în deciziile Curții Constituționale nr. 84 din 28 februarie 2013 și nr. 1.037 din 14 iulie 2011.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

12. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 59 alin. 1 din Codul penal din 1969, care au următorul cuprins: *„După ce a executat cel puțin două treimi din durata pedepsei în cazul închisorii care nu depășește 10 ani sau cel puțin trei pătrimi în cazul închisorii mai mari de 10 ani, condamnatul care este stăruitor în muncă, disciplinat și dă dovezi temeinice de îndreptare, ținându-se seama și de antecedentele sale penale, poate fi liberat condiționat înainte de executarea în întregime a pedepsei.”*

13. Se susține că textul criticat contravine prevederilor constituționale ale art. 21 alin. (1)—(3) privind accesul liber la justiție, art. 23 alin. (9) și alin. (12) cu privire la libertatea individuală, precum și prevederilor art. 5 și art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale referitoare la dreptul la libertate și la siguranță și la dreptul la un proces echitabil.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile art. 59 alin. 1 din Codul penal din 1969 au mai fost supuse controlului de constituționalitate, fiind pronunțate cu privire la acestea mai multe decizii, dintre care, Decizia nr. 84 din 28 februarie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 218 din 17 aprilie 2013, Decizia nr. 1.037 din 14 iulie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 662 din 16 septembrie 2011, și Decizia nr. 1.699 din 17 decembrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 89 din 10 februarie 2010, prin care a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate invocată.

15. Prin Decizia nr. 84 din 28 februarie 2013, Curtea a constatat că dispozițiile art. 59 alin. 1 din Codul penal din 1969 se aplică în mod egal tuturor persoanelor aflate în ipoteza normei juridice, fără diferențieri pe considerente arbitrare, precum și faptul că este atributul exclusiv al legiuitorului stabilirea condițiilor în care poate fi acordată liberarea condiționată, aceasta nefiind un drept al condamnaților, ci doar o vocație pe care o au aceștia, prin voința legiuitorului. Prin aceeași decizie, s-a reținut că toți condamnații care satisfac condițiile impuse de lege, fie sub aspectul fracțiunilor de pedeapsă care trebuie executate, fie prin încadrarea în unul dintre cazurile speciale prevăzute de lege, se bucură de același tratament fără discriminări. O asemenea reglementare este în concordanță cu principiul egalității, care, așa cum a statuat Curtea Constituțională în mod constant în jurisprudența sa, nu înseamnă *eo ipso* aplicarea aceluiași regim juridic unor situații care, prin specificul lor, sunt diferite. Principiul egalității nu presupune uniformitate, așa încât toate situațiile să fie tratate în același fel, ci presupune ca la situații egale să corespundă un tratament egal, iar la situații diferite să existe un tratament diferit.

16. De asemenea, prin Decizia nr. 1.699 din 17 decembrie 2009, Curtea a reținut că textul criticat consacră liberarea condiționată ca măsură de politică penală de mare importanță

pentru realizarea scopului pedepsei închisorii, întrucât este concepută ca un stimulent pentru condamnații care dau dovezi de îndreptare și constă în reducerea perioadei de privare de libertate, fiind destinată să accelereze procesul de reeducare și de reinserție socială a condamnatului. Prin aceeași decizie, s-a arătat că liberarea condiționată este, totodată, un mijloc de individualizare administrativă a pedepsei, având în vedere că privește faza executării acesteia, și că instanța este liberă să aprecieze asupra temeiniciei și necesității acordării liberării condiționate.

17. Codul penal în vigoare reglementează condițiile ce trebuie îndeplinite pentru liberarea condiționată a persoanei condamnate, la art. 100, care, la alin. (1) lit. d), prevede, printre acestea, convingerea instanței că persoana condamnată s-a îndreptat și se poate reintegra în societate. Această condiție a fost criticată, din perspectiva aceluiași critici de neconstituționalitate, formulate în prezenta cauză, ocazie cu care Curtea Constituțională a pronunțat Decizia nr. 638 din 17 octombrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 141 din 14 februarie 2018, prin care a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate astfel invocată.

18. Prin decizia anterior arătată, paragraful 15, Curtea a reținut, în ceea ce privește lăsarea la aprecierea instanțelor judecătorești a îndeplinirii condiției existenței „dovezilor temeinice de îndreptare”, că acest drept al instanței de a verifica, în fiecare caz în parte, în funcție de circumstanțele concrete ce pot fi constatate, dacă a survenit îndreptarea conduitei persoanei condamnate, ca urmare a executării unei părți din pedeapsa penală privativă de libertate dispusă în privința sa în cadrul unui penitenciar, corespunde însuși scopului instituției liberării condiționate. Aceasta presupune acordarea, în favoarea anumitor persoane condamnate, care au executat o parte din pedepsele penale în stare de detenție, a dreptului de a executa părțile rămase din respectivele pedepse în stare de libertate, cu respectarea anumitor obligații, expres prevăzute de legiuitor, în situația îndeplinirii anumitor condiții, care sunt, de asemenea, prevăzute prin lege. Astfel, liberarea condiționată nu este un drept absolut al persoanelor condamnate, ci unul a cărui acordare depinde de îndeplinirea condițiilor anterior referite, printre care și cea criticată de autorul excepției, cerință ce nu poate fi verificată decât de către organele judiciare. Prin urmare, legiuitorul a consacrat, în acest caz, dreptul de apreciere al judecătorului cu privire la îndeplinirea condițiilor referitoare la liberarea condiționată, drept care se înscrie în marja sa de apreciere *in concreto* a situației persoanelor condamnate. De altfel, o eventuală enumerare de către legiuitor, în cuprinsul textului criticat, a tuturor conduitelor ce pot duce la concluzia îndreptării persoanei condamnate, în sensul realizării scopului pedepsei penale, nu este practic posibilă.

19. Distinct de cele reținute de instanța de contencios constituțional, prin jurisprudența anterior invocată, Curtea reține că liberarea condiționată este o instituție de drept penal ce nu reglementează un drept, ci o vocație a persoanelor condamnate de a fi puse în libertate, ca urmare a constatării de către instanța de judecată competentă a îndeplinirii condițiilor reglementate prin textul criticat, liberare ce produce efectele prevăzute la art. 61 din Codul penal din 1969.

20. Condițiile reglementate la art. 59 din Codul penal din 1969, care trebuie îndeplinite cumulativ, în vederea acordării liberării condiționate sunt următoarele: executarea a cel puțin două treimi din durata pedepsei în cazul închisorii care nu depășește 10 ani sau cel puțin trei pătrimi în cazul închisorii mai

mari de 10 ani; condamnatul să fie stăruitor în muncă, disciplinat și să dea dovezi temeinice de îndreptare. La acestea se adaugă o apreciere a instanței de judecată asupra antecedentelor penale ale persoanei condamnate.

21. Astfel, pentru acordarea liberării condiționate, legiuitorul a prevăzut, în cuprinsul Codului penal din 1969, un criteriu obiectiv, constând în executarea de către persoana condamnată a unei anumite fracțiuni din pedeapsa dispusă în privința sa, și patru criterii a căror îndeplinire este lăsată la aprecierea instanței de judecată chemată să soluționeze cererea de liberare condiționată. Aceste din urmă criterii sunt reglementate de legiuitor având în vedere scopul pedepselor penale, acela al reeducării persoanei condamnate, al conștientizării acesteia asupra pericolului prezentat de faptele săvârșite, dar și al scopului instituției liberării condiționate, constând în reintegrarea în societate a persoanelor care au săvârșit infracțiuni. Prin raportare la acestea, condițiile impuse de legiuitor, prin textul criticat, referitoare la stăruința în muncă a persoanei condamnate, la disciplina și la dovezile temeinice de îndreptare de care aceasta dă dovadă, precum și la antecedentele sale penale, constituie criterii relevante de apreciere a îndeplinirii scopului celor două instituții de drept penal anterior menționate.

22. Aprecierea îndeplinirii acestor condiții nu poate fi făcută însă decât în mod concret, în contextul fiecărei cauze având ca obiect soluționarea unei cereri de liberare condiționată. Așa fiind, cum executarea pedepselor penale constituie o etapă a procesului penal, această apreciere nu poate să revină decât instanțelor judecătorești, având în vedere rolul activ, pe care acestea trebuie să îl exercite în desfășurarea procesului penal.

23. În aceste condiții, lăsarea de către legiuitor la aprecierea instanței judecătorești investite cu soluționarea cererii de liberare condiționată a aprecierii cu privire la îndeplinirea de către persoana condamnată a condițiilor enumerate în cuprinsul dispozițiilor art. 59 alin. 1 din Codul penal din 1969 nu constituie o soluție arbitrară, de natură a determina pronunțarea unor soluții discreționare, ci o soluție reglementată în aplicarea principiului legalității procesului penal, prevăzut la art. 2 din Codul de procedură penală. Aceasta cu atât mai mult cu cât

28. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Ioana Carmen Popescu în Dosarul nr. 37.259/215/2016 al Tribunalului Dolj — Secția penală și pentru cauze cu minori și constată că dispozițiile art. 59 alin. 1 din Codul penal din 1969 sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Dolj — Secția penală și pentru cauze cu minori și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 3 aprilie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Cristina Teodora Pop

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE

ORDIN

pentru modificarea și completarea unor acte normative privind reglementarea unor aspecte referitoare la constituirea dreptului de folosință asupra unor terenuri ce fac obiectul unor programe de construire de locuințe proprietate personală

Pentru aplicarea prevederilor art. 49 alin. (1) și (2) din Legea nr. 346/2006 privind organizarea și funcționarea Ministerului Apărării Naționale, republicată, și ale art. 2.146 și următoarele din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare,

având în vedere dispozițiile art. 1 din Hotărârea Guvernului nr. 1.481/2008 privind schimbarea regimului juridic al unor terenuri în vederea realizării unor programe de construire de locuințe, cu completările ulterioare, și ale art. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 627/2010 privind schimbarea regimului juridic al unor terenuri în vederea realizării de către Ministerul Apărării Naționale a unui program pentru construirea de locuințe,

în temeiul dispozițiilor art. 40 alin. (1) din Legea nr. 346/2006, republicată,

ministrul apărării naționale emite prezentul ordin.

Art. I. — Ordinul ministrului apărării naționale nr. M.107/2009 pentru reglementarea unor aspecte privind constituirea dreptului de folosință asupra terenului prevăzut la art. 1 alin. (1) din Hotărârea Guvernului nr. 1.481/2008 privind schimbarea regimului juridic al unor terenuri în vederea realizării unor programe de construire de locuințe, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 679 din 9 octombrie 2009, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 1, după alineatul (2) se introduc două noi alineate, alineatele (3) și (4), cu următorul cuprins:

„(3) Prin excepție de la prevederile alin. (1), în cazul personalului prevăzut la art. 49 alin. (1) și (2) din Legea nr. 346/2006 privind organizarea și funcționarea Ministerului Apărării Naționale, republicată, terenul aferent locuințelor se pune la dispoziție, o singură dată, pe bază de contract de comodat, conform art. 2.146 din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare.

(4) Modelul de contract de comodat este prevăzut în anexa nr. 11.”

2. Articolul 4 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 4. — Anexele nr. 1—2 fac parte integrantă din prezentul ordin.”

3. După anexa nr. 1 se introduce o nouă anexă, anexa nr. 11, care are cuprinsul prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. II. — Ordinul ministrului apărării naționale nr. M.18/2011 pentru reglementarea unor aspecte privind constituirea dreptului de folosință asupra terenurilor prevăzute la art. 2 alin. (2) din Hotărârea Guvernului nr. 627/2010 privind schimbarea regimului juridic al unor terenuri în vederea realizării de către Ministerul Apărării Naționale a unui program pentru construirea de locuințe, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I,

nr. 139 din 24 februarie 2011, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 1, după alineatul (2) se introduc două noi alineate, alineatele (3) și (4), cu următorul cuprins:

„(3) Prin excepție de la prevederile alin. (1), în cazul personalului prevăzut la art. 49 alin. (1) și (2) din Legea nr. 346/2006 privind organizarea și funcționarea Ministerului Apărării Naționale, republicată, terenul aferent locuințelor se pune la dispoziție, o singură dată, pe bază de contract de comodat, conform art. 2.146 din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare.

(4) Modelul de contract de comodat este prevăzut în anexa nr. 11.”

2. Articolul 4 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 4. — Anexele nr. 1—2 fac parte integrantă din prezentul ordin.”

3. După anexa nr. 1 se introduce o nouă anexă, anexa nr. 11, care are cuprinsul prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. III. — (1) În termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentului ordin, unitățile militare ce au în evidență terenurile ce fac obiectul programelor de locuințe proprietate personală trimit personalului prevăzut la art. 49 alin. (1) din Legea nr. 346/2006 privind organizarea și funcționarea Ministerului Apărării Naționale, republicată, înștiințări care să vizeze obligativitatea înlocuirii contractelor de dare în folosință cu titlu oneros cu contracte de comodat.

(2) Încetarea sub orice formă a contractului de construire a locuinței sau transferul dreptului de proprietate asupra locuinței duce la încetarea de drept a contractului de comodat.

Art. IV. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul apărării naționale,
Mihai-Viorel Fifor

București, 29 iunie 2018.
Nr. M.108.

— Model —

CONTRACT DE COMODAT

1. Părțile contractante

Între:

— Statul român, reprezentat de Ministerul Apărării Naționale, prin Unitatea Militară (care are în evidență terenul, conform Ordinului ministrului apărării naționale nr. din), cu sediul în, cod fiscal nr., având contul nr., deschis la Trezoreria Statului, reprezentată prin șeful Unității Militare, în calitate de contractant (comodant),

și

— domnul/doamna, cu domiciliul în, str. nr., posesor/posezoare al/a C.I. seria nr., eliberată de la data de, CNP, căsătorit(ă) cu, care a luat cunoștință de regimul juridic al comunității de bunuri, în calitate de cocontractant (comodatar),

în temeiul prevederilor art. 2.146 din Legea nr. 287/2009 privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, și ale art. 49 alin. (1) și (2) din Legea nr. 346/2006 privind organizarea și funcționarea Ministerului Apărării Naționale, republicată, a intervenit prezentul contract de comodat.

2. Obiectul contractului

2.1. Contractantul constituie dreptul de folosință gratuită asupra terenului în suprafață de mp, situat în, Carte funciară nr., nr. cadastral, aflat în proprietatea privată a statului și în administrarea Ministerului Apărării Naționale, conform, în favoarea cocontractantului, beneficiar al construcției ce urmează a fi edificată pe acest teren, în temeiul contractului de vânzare-cumpărare asupra unui bun viitor/contractului de construire nr. din

2.2. Predarea-primirea terenului se face pe bază de proces-verbal, care face parte integrantă din prezentul contract, încheiat între părțile interesate, în termen de 15 zile de la recepția construcției la terminarea lucrărilor.

3. Dispoziții referitoare la prețul contractului

3.1. Prezentul contract are titlu gratuit.

4. Durata contractului

4.1. Dreptul de folosință se constituie în folosul cocontractantului, beneficiar al construcției, începând cu data semnării prezentului contract, pe durata existenței construcției, conform prevederilor, Pe perioada executării construcțiilor, beneficiarii vor permite antreprenorului desfășurarea lucrărilor de construire.

4.2. Semnarea prezentului contract se face concomitent cu încheierea contractului de vânzare-cumpărare asupra unui bun viitor/contractului de construire, în formă autentică.

4.3. În cazul prevăzut la pct. 5.1 lit. d), dreptul de folosință se va constitui de la data schimbării titularului dreptului de proprietate asupra construcției, pe durata existenței acesteia.

5. Conținutul contractului

5.1. Drepturile și obligațiile contractantului:

- a) să garanteze folosința liniștită a terenului;
- b) să predea terenul pe bază de proces-verbal după recepția construcției la terminarea lucrărilor de construire;
- c) să nu împiedice în niciun fel exercitarea dreptului de folosință;
- d) să încheie contracte de folosință a terenului cu viitorii proprietari ai construcțiilor.

5.2. Drepturile și obligațiile cocontractantului:

- a) să folosească terenul și să dispună material de acesta în măsura necesară pentru exploatarea construcției, ca un posesor de bună-credință, purtând răspunderea pentru toate pagubele produse acestuia din culpa sa;
- b) să intabuleze dreptul de folosință în cartea funciară și să trimită Ministerului Apărării Naționale o copie de pe încheierea de înscriere a dreptului de folosință, în termen de 30 de zile de la comunicarea acesteia cocontractantului;
- c) să înștiințeze contractantul, în cel mai scurt timp, despre eventualele acțiuni de care are cunoștință și care l-ar putea prejudicia;
- d) să folosească terenul conform destinației sale, neavând dreptul să execute alte lucrări asupra terenului decât cele prevăzute în contractul de construire, fără a obține autorizarea prealabilă a Ministerului Apărării Naționale;
- e) să nu greveze terenul cu sarcini;
- f) să restituie terenul contractantului la data încetării existenței construcției, liber de orice sarcini;
- g) să aducă la cunoștința noului proprietar, la vânzarea locuinței, situația juridică a terenului pe care este amplasată construcția.

6. Forța majoră

6.1. Niciuna dintre părțile contractante nu răspunde de neexecutarea la termen și/sau de executarea necorespunzătoare, totală sau parțială, a oricărei obligații care îi revine în baza prezentului contract, dacă neexecutarea și/sau executarea necorespunzătoare a obligației respective a fost cauzată de forța majoră.

6.2. Forța majoră este un eveniment independent de voința părților, imprevizibil și insurmontabil, apărut după încheierea contractului și care împiedică părțile să își execute obligațiile asumate.

6.3. Partea care invocă forța majoră este obligată să notifice cealaltă parte în termen de 5 zile de la producerea evenimentului și să ia toate măsurile posibile în vederea limitării consecințelor lui.

7. Închetarea contractului

7.1. Contractul de comodat încetează de drept prin:

- a) pierirea construcției;
- b) prin efectul înstrăinării, în condițiile prevăzute la pct. 5.1 lit. d);
- c) prin dobândirea de către cocontractant a dreptului de proprietate asupra terenului sau de către contractant a dreptului de proprietate asupra construcției;
- d) prin acordul părților.

7.2. Orice act încheiat cu încălcarea prevederilor prezentului contract, precum și orice alte acte subsecvente încheiate în temeiul acestuia devin nule de drept.

8. Litigii

În cazul în care rezolvarea neînțelegerilor ce decurg din contract, inclusiv a celor referitoare la validitatea, interpretarea, executarea ori desființarea acestuia, nu este posibilă pe cale amiabilă, părțile se vor adresa instanțelor judecătorești competente.

9. Clauze finale

9.1. Modificarea prezentului contract se face prin act adițional încheiat între părțile contractante.

9.2. Prezentul contract și procesul-verbal care este parte integrantă din contract reprezintă voința părților și înlătură orice altă înțelegere dintre acestea, anterioară încheierii lui.

9.3. Prezentul contract a fost încheiat în 3 exemplare, dintre care două exemplare pentru Ministerul Apărării Naționale și un exemplar pentru cocontractant, beneficiar al construcției, și intră în vigoare astăzi,, data semnării lui.

9.4. Prevederile prezentului contract se completează cu dispozițiile Codului civil și cu cele ale Codului de procedură civilă.

9.5. La data încheierii prezentului contract își încetează valabilitatea Contractul de dare în folosință cu titlu oneros nr. din(dacă este cazul).

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

